

8000 skúlanæmingar í Føroyum

Hetta sæst í frágreiðing frá Føroya Skúla, ið seinkað kom út í seinastu viku.

Yvirlitið visir, at næmingatalið tilsmáans í Føroyum 1974/75 var 8.234. Hesir næmingar gingu á 88 skúlum við einum læraratalið uppá 421, ella 19-20 næmingar til hvønn læraran.

I høvuðsbólum býta næmingarnir seg soleiðis: Fólkskúlin 5.464, Privatir skúlar 494, 8.-10. flokkar 811. Realdeildin 1084. Studentaskúlin 289. HF, sum tann nýggjasta greinin, um 100.

Talið av næmingum, sum fara úr skúlanum eftir 7. skúlaár, er minkandi, meðan frágangurin frá øllum hinum stigum er vaksandi. Í 1969 fóru 188 úr 7. flokki, meðan einans 40 fóru úr 7. flokki í 1974.

1971 var fyrsta árið høvi var at taka 10. flokks prógv. Tað árið tóku 18 prógv. Eftir fyra árum er talið vaksið til 138, enn samstundis er eisini talið av næmingum við realprógv vaksið úr 239 í 1969 til 331 í 1974. Talið av teimum, sum fóru úr skúlanum við 9. flokks prógv var í 1974 136, 68 fóru úr 8. flokki.

Talið av teimum, ið halda fram í studentaskúla, er vaksandi, og talið av studentum í 1974 var 69, men í 1975, sum ikki er við í frágreiðingini, var talið av studentum umleið 100. Enn er eingin HF-flokkur liðugur við útbúgvingina.

Samlaði studningurin, sum latin var frá SU, Statens Uddannelsesstøtte, var til framhaldsdeildina, studentaskúlan og læraraskúlan fyri skúlaárið 1973/74 1.755.000. Næmingar-

nir á læraraskúlanum hava eisini høvi til at taka studilán, og tóku teir fyrri sama árið 409.000 kr. í láni.

Broytingar innan skúlskapin

Seinastu árinu eru fleiri nevndararbeiði farin fram viðvíkjandi broytingum innan skúlskapin í Føroyum. Tað seinasta, sum almenningurin hevur frætt nakkað um, er álit um lærarabúgvingina. Tað skal ikki verða komið inn á tað álitid her, men onnur álit eru eisini lögð fram.

Um nevndararbeiði í heila tikið stendur í ársfrágreiðingini: »Á skúlastjórnarfund 7. des. 1973 varð álagt lesiætlanarnevndini at kanna spurningin um móguliga broyting í lærugreina- og tímabýti fyri fólkskúlan við 5 daga viku og at koma við uppskoti hesum viðvíkjandi. Eisini varð álagt nevndini at taka til viðgerðar spurningin um longdina á frikorterum, um mattiðina, og um hvussu leingi skúlin dagliga eigur at verða opin.

Nevndin fór til arbeiðis beinanvegin, hevði fyrsta fundin 10. des., og longu 2. febr. 1974 legði hon fram »Partálit I 1974 viðv. tíma- og lærugreinabýti í árgangseildum skúlum«. Hetta álitid varð góðkent av Føroya skúlastjórn á fundi 21. febr. og sent teim stóru skúlanum.

25. mars kom »Partálit II viðv. tíma- og lærugreinabýti í ikki árgangseildum skúlum«, og varð tað góðkent á skúlastjórnarfund 21. juni. Bæði álitini í einum — »Álit 1974 viðv. tíma- og lærugreinabýti í

fólkskúlanum« — vórðu síðani send øllum skúlam, skúlamyndugleikum og øðrum áhugaðum.

Heimstaðarlæra

Í álitinum »Broytingar í leiðbeinandi lesiætlanum fyri fólkskúlan«, sum kom í 1971, varð mælt til at seta tímar til nýggja lærugrein, nevnd heimstaðarlæra, til 1. 2. og 3. árg.; men tað fyrilá eingin leiðbeinandi lesiætlan til hesa lærugrein. Lesiætlanarnevndin hevur tí nóg gjørt slíka lesiætlan til fyribils nýtslu, og við skrivi 15. februar 1974 varð hon send øllum skúlanum.

Undirvingin í hesi lærugrein skal miða imóti:

at hjálpa børnunum at finna seg til rættis í heimi, skúla og samfelagi,

at venja børnini at nýta sansir teirra til tess at kunna seg við tað, sum er rundan um tey, bæði nær og fjar,

at eggja børnunum til ábyrgd, umsorgan og virðing fyri medmenniskjunum,

at menna barnanna evni til at lýsa uppliving og hugsan teirra við munnligari og skrivligari frásøgn, við tilevning, dramatizing, tónleiki o.l.

Tað, ið viðgjort verður, er m.a.:

1. Heimbygdin innan øll umráði, soleiðis sum hon er nú, og tær broytingar, sum hendar eru upp igjøgnum tíðirnar.

2. Djór og plantur, sum tey dagliga siggja ella hoyra umtalað.

3. Eitt sindur um líkam okkara og um heilsuokt.

4. Tær mest einfaldu ferðslureglurnar.

turi okkara; men tá ið nevndin framvegis væntar og vónar, at broytingar fara at koma, áðrenn langt umliðir, er enn einki gjørt við at ajoufera tær vegleiðandi lesiætlanir, vit hava, til teir eldru árgangirnar (smb. ársfrágreiðing 1973 s. 19); men viðvíkjandi nýggjum uppskoti til vegleiðandi lesiætlanir fyri árgangirnar 1.-3. er komið væl áleiðis.

Starvsútbúgving

Nevndin, sum landsstýrið setti við tí fyrisetningi at koma við uppskoti um útbúgving og samskipan av allari starvsútbúgving í Føroyum, legði fram álit »Bætænkning om erhvervsuddannelsen på Færøerne« tann 1. oktober 1974.

I hesum álitu verða sett fram sjónarmið og uppskot, ið vikja heldur nógv frá tí útbúgving, vit fyrr hava havt fyri tey 16-19 ára gomlu.

Miðað verður imóti eini útbúgving í tveimum partum, har 1. partur er eitt skúlaár og er ætlað sum stóðisútbúgving til fleiri yrkisgreinir, meðan 2. partur, ið varar frá 1 til 3 ár, fer fram skiftandi ímillum skúla og

arbeiði í praktiskum virkseimi.

Í álitinum verður dentur lagdur á, at øll ung, so langt sum gjørligt, fáa eitt veruligt útbúgvingartilboð aftan á fólkskúlan, og tí verður mælt til, at tann yrkisliga stóðisútbúgvingin, 1. partur, verður desentraliseraður, soleiðis, at møguleiki verður hjá einum stórum parti av ungdominum at búgva heima, meðan hann fær hesa grundútbúgving, ið m.a. verður givin í fólkskúla (10., 11. árg.), kvóldskúla og á virkjun. Hervið verður eisini væntað, at tann ungi fær størri møguleika fyri at koma á ta »røttu hillina«, at tað ikki verður avgerandi, hvar ein er føddur og uppvaksin, tá ið livsstarv skal veljast, og at hann ikki í so stóran mun missir sambandið við tað vinnuliv, sum hann seinni fer at virka í. Uppskotið er nógv merkt av teimum viðurskiptum, at vit búgva spjadd á fleiri oyggjum og eru ógvuliga fáment.

Umframt tað, at álitid visir ein veg til eina yrkisútbúgving í einum nútímans føroyskum samfelagi, verður eisini víst á eina leið til eina specialarbeiðarabúgving fyri bæði kvinnur og menn.

brúkarateigurin

Postsølukeyp, eykalutir og tænasta

Higar til lands koma mangir ymsir prislistar frá útlenskum vøruhúsum og postsølubúðum. Í litføgum myndum og nýtum orðum verður hvør lutur røstur til skýggja. Hvørt er betri enn annað. Prisurin er eisini lókkandi lágur at siggja til, annaðhvørt hann er í týskum markum ella øðrum gjaldoyra.

Dúgliga verður bílagt eftir slíkum prislistum. Nógv er í at velja, og tað er so vælsignað ómakaleyst.

Men postsølukeyparin má stundum sanna, at alt er ikki gull, ið glitrar. Prisurin royndist væl dýrari enn í listanum. Tí har kom so mangt afturat. Postgjald, innflutningsgjald og tollur. Kanska eisini stórum munur í krónuvirðinum, t.d. úr Svøriki. Men serliga gloyma fólk at leggja nóg nógv upp fyri til tollgjöld í prissammetingini.

Við 13% innflutningsgjaldinum er tollurin t.d. á skreyttvørum, armbondum, brosjum, nipslutum v.m. 113%, tað sama á luktilsi og friðkanarlutum, á radiotólum og øðrum tólum 43%, klædnævørum 33%, fototólum 28%, pappírvørum sum tapeti 38% fyri at taka nøkur dømi.

Sostatt eru prisirnir í listanum illa eftirfarandi ella misvisandi, kennir keyparin ikki tollin í hvørjum einstøkum føri.

Við hvørt kann keypari, er hann ikki nøgdur, senda vøruna aftur og fáa endurgjöldið.

pris og tollgjöld, men tá skal tað vera innan ásetta tíðarfrest, og áðrenn vøran er tikin í brúk.

Møgulig brek koma sjáldan til sjóndar fyrr enn í brúkinum. Er tað tá eitt ur, elektriskt tól (roknimaskina, transistor, hágreiðslutól ella líkandi), verður mangan ringt at fáa tað umvælt, fyri ikki at siga ógjørligt. Tólsmiðurin nýtist ikki at vera malsjøscur, um hann sigur seg ikki kunna umvæla slíkt.

Tilfarir er mangan alt ov vónaligt, og eykalutir fáast ikki, heldur ikki frá vøruhúsinum, sum selt hevur. Vit vita t.d. um tólsmið, sum hevur roynt at fingið samband við framleiðsluvirkir hjá týska vøruhúsinum Quelle um eykalutir, men uttan úrslit.

Her sum í øllum keypi av tólum má brúkarin vissa sær, at tænasta (service)fest, gongur nakkað fyrri. Brekið er ikki altíð so stórt, men fæst tað ikki umvælt, er alt tólið nyttuleyst.

Brúkarafelagið

Færøernes Mellem- og Realskole, i nógv ár einasti realskúlin í oyggjunum

Ørindagenta/drongur

fær pláss á býráðsskrivstovuni beinanvegin.

Tórshavnar býráð
tlf. 11063 — lokál 113

Spinnið í Gøtu

Tygum fáa gott tógv og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll slog av foyrskum tógvi.

TØTINGARVIRKID
v/Ólavur Gregersen - tlf. 20 í Gøtu

5. Oyggjarnar, bygdin og sýslurnar í Føroyum.
6. Tíðin: klokkiðir, árstíðir, hátíðir og hátíðarhald.
7. Áttir og veðurlag.
8. Arbeiði, arbeiðsviðurskipti og arbeiðsamboð á sjógv og landi fyri og nú.
9. Bústaðarviðurskipti í Føroyum fyrr og nú.
11. Londini í Europa, heimspartarnir og jørðin sum gongustjóra.

Settí vórðu 2 hálvir vikutimar í 1. árgangi, 2 vikutimar í 2. árgangi og 2 vikutimar í 3. árgangi til hesa lærugrein.

Enn hava teir lóggevandi myndugleikarnir ikki tikið avgerð um broyting í skúlastruk-